

Poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle 2024–2029

Paikallisvoiman EU-vaaliviestejä

Väistynyt komissio on tehnyt energia- ja ilmastopolitiikassa merkittäviä toimia erityisesti vuoden 2030 ilmastotavoitteen saavuttamiseksi. Tulevalla viisivuotiskaudella huomio siirtyy kohti 2040-ilmastotavoitetta ja keinoja, kuinka se tullaan saavuttamaan matkalla kohti Euroopan ilmastoneutraaliutta. Samaan aikaan on huolehdittava EU:n kilpailukyvyistä ja huoltovarmuudesta.

Vuodelle 2040 asetettavien ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää hyvää investointiympäristöä.

Komission 2040-tiedonanto käynnisti keskustelun vuoden 2040 päästövähennystavoitteesta. Ilman mittavia investointeja vihreän siirtymän ja ilmastotavoitteiden toteuttaminen ei ole mahdollista. Suotuisan investointiympäristön tärkeimpiä tekijöitä ovat lainsäädännön johdonmukaisuus, ennakoitavuus ja mikro-ohjauksen välttäminen. Investointien toteuttamiseksi on voitava luottaa siihen, että sovittua lainsäädäntöä ei heti avata uudelleen. Tämä pätee niin EU- kuin kansallisella tasolla.

Kustannustehokkaimmat päästövähennykset saavutetaan päästökaupan avulla.

Markkinaehtoisena mekanismina päästökaupan tulee pysyä EU:n keskeisimpänä päästövähennyskeinona myös tulevaisuudessa. Nykyinen energialaitosten 20MW:n kokonaistehon raja-arvo on sopiva päästökaupan soveltamisala myös jatkossa. Päästökaupan laajentaminen fossiilisen polttoaineen jakeluun (ETS2) on tervetullut, kunhan toimeenpanossa vältetään päällekkäisyys nykyisen päästökaupan kanssa. Tulevalla komissiolle on velvoite laatia arvio jätteenpolttolaitosten täysimääräisestä sisällyttämisestä päästökauppaan 2028 alkaen. Uudistuksessa tulisi edellyttää yhtäaikaista toimeenpanoa jäsenmaissa sisäisen hiilivuodon välttämiseksi.

Kaikki päästöttömät energiamuodot tulee huomioida EU:n ilmastotavoitteissa.

Johdonmukaisuuden ja ennakoitavuuden lisäksi tulevan komission energiapolitiikassa parhaat ja kustannustehokkaimmat tulokset saavutetaan keinoilla, jotka noudattavat teknologianeutraaliuden periaatetta. Kaikki päästöttömät energiantuotantomuodot, mukaan lukien ydinvoima, tulee asettaa tasaveroiseen asemaan EU:n lainsäädännössä ja rahoituksessa.

EU:n sähkömarkkinamalli on säilytettävä.

Euroopan integroidut sähkömarkkinat ovat yli 20 vuoden ajan tuoneet tehokkuutta ja toimitusvarmuutta sekä edistäneet uusiutuvien tuotantomuotojen liittymistä järjestelmään. EU:n energiaviraston (ACER) laskelmien mukaan yhteinen

sähkömarkkina tuo vuosittain 34 miljardin euron säästöt sähkön käyttäjille. Väliaikaiset kriisitoimet tai poikkeusolot eivät saa tulevaisuudessakaan johtaa siihen, että nykyisen markkinamallin sähköpörssien vapaaseen hinnanmuodostukseen perustuvista toimintaperiaatteista luovuttaisiin.

Vähäpäästöinen kaukolämpö on tehokas ratkaisu rakennuksien päästövähennyksiin.

Olemassa olevat kaukolämpöverkot tarjoavat erinomaisen pohjan päästöjen leikkaamiseen. EU:n tulisi päivittää lämmitystä ja jäähdytystä koskeva strategiansa vastaamaan uusia ilmastotavoitteita ja teknologian kehitystä. Jotta kaukolämmön potentiaalista saadaan kaikki irti, tulisi kaukolämmön tavoitteissa huomioida kaikki puhtaat teknologiat, mukaan lukien ydinvoima. Eri lämmöntuotantomuotojen yhdenvertaista kohtelua ja niiden välistä reilua kilpailua tulee edistää.

Teknisten hiilinielujen vauhdittaminen kaipaa lisätoimia.

Hiilidioksidin talteenotolla ja hyödyntämisellä (CCS/U) voidaan päästöjen vähentämisen lisäksi vauhdittaa puhtaiden polttoaineiden ja materiaalien valmistusta. Kannustimet talteenotolle ovat olleet riittämättömiä erityisesti bioenergian hiilidioksidipäästöjen osalta. Komission tiedonanto teollisesta hiilenhallinnasta nostaa hiilen talteenoton ilmastopolitiikan kärkeen. Eurooppaan on viipymättä luotava sääntelykehys, infrastruktuuri ja edistämistoimet hiilidioksidin talteenotolle ja hyödyntämiselle. Suomella on erinomaiset edellytykset olla kärkeä biogeenisen hiilen talteenotossa ja varastoinnissa.

Verkkoinvestoinnit luovat pohjan vähäpäästöisyydelle ja toimitusvarmuudelle.

Sähköverkkojen kapasiteettia tulee kasvattaa päästöjen vähentämiseksi ja toimitusvarmuuden turvaamiseksi, kun teollisuuden sähköistyminen ja sähköntuotannon hajaantuminen etenevät. Komissio on laskenut vuoteen 2030 saakka Euroopan verkkoinvestointien tarpeeksi yhteensä 584 miljardia euroa.

Investointien toteutuminen edellyttää, että niiden tekeminen on kannattavaa verkkoyhtiöille. Valitettavasti kansalliset valvontaviranomaiset ovat monissa jäsenmaissa, myös Suomessa, heikentäneet verkkoinvestointien edellytyksiä. Tämän taustalla on ollut pelko verkkopalvelumaksujen noususta. EU-sääntelyssä tulisi arvioida, pitäisikö kansallisten valvontaviranomaisten toimivaltuuksiin määritellä myös velvollisuus edistää vihreän siirtymän edellyttämien investointien toteutumista. Lisäksi investointien luvitusta ja rakentamista koskevaa sääntelyä sujuvoittamalla voidaan parantaa verkkojen kehittämisen kustannustehokkuutta ja helpottaa lisärakentamista hilliten samalla kuluttajille koituvia kustannuksia.

Paikallisvoima on 54 paikallisen ja alueellisen energiayhtiön edunvalvontajärjestö, joka tuo energiakeskusteluun paikallista näkökulmaa. Paikallisvoima puhuu energiamarkkinoiden monipuolisuuden puolesta, kannattaa aitoa kilpailua ja haluaa turvata paikallisten energiayhtiöiden toimintaedellytykset asiakkaiden ja koko yhteiskunnan hyödyksi. Paikallisvoiman jäsenyhtiöt ovat kunnallisia ja yksityisiä sähkön ja kaukolämmön tuottajia, myyjiä ja jakelijoita. Tärkeimmät tuotantomuotomme ovat vesivoima, tuulivoima sekä bioenergia.